

جزوه جلسه‌های شیوه طراحی مدارس رشد محور

استاد احمد رضا اخوت

مدرسه قرآن و عترت علیهم السلام بهار و تابستان سال ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

این جزوه نکته‌های یادداشت شده به صورت همزمان در کلاس می‌باشد.
بنابراین این مطالب را به تنهایی ملاک یادگیری محتوای جلسه‌ها قرار ندهید.
استفاده از صوت جلسه و کتاب‌هایی که در دوره معرفی می‌شوند لازمه یادگیری این مباحث است.

فهرست

۳.....	جلسه اول ۱۴۰۲/۰۲/۲۹.....
۴.....	جلسه دوم ۱۴۰۲/۰۳/۱۲.....
۴.....	خصوصیات مقاصد آموزشی.....
۵.....	مقاصد مقطع‌ها (تفصیل رشد).....
۶.....	دبستان و دبیرستان.....
۱۲.....	جمع‌بندی مطالب.....
۱۵.....	جلسه سوم ۱۴۰۲/۰۳/۱۹.....
۱۵.....	نکاتی در مورد مدارس رشد مدار.....
۱۶.....	عبودیت، استغفار، توبه.....
۱۹.....	سوره‌های مبارکه لقمان و جمعه.....
۲۲.....	انواع فعالیت‌ها.....
۲۴.....	کارهای تا عید غدیر.....

جلسه اول ۱۴۰۲/۲۹

مسیر دریافت فایل صوتی جلسه اول :

<http://ololelm.ir/?p=۲۹۷۶>

در این جلسه سند تعلیم و تزکیه معرفی شد و نکاتی در خصوص اهمیت یادگیری این کتاب برای ورود به بحث مطرح شد.

سند تعلیم و تزکیه، بر اساس دو کتاب حجت و حکمت و بر اساس پنج کتاب علم، عقل، یقین، فعل و تفکر، دو کتاب معناشناسی و فرآیندشناسی رشد و شش کتاب رشد تفکر اجتماعی و هفده کتاب در معناشناسی، فرآیندشناسی و نظام سازی طیب، خیر، حسن، ایمان، صدق و ولایت نوشته شده است. کاربرد این سند در طراحی نظامات آموزشی، فرهنگی، هنری و ... کودکان، نوجوانان است و می-تواند علم، قدرت و دقت مریبان و مسئولین در حوزه-های تعلیم و تزکیه و فرهنگ، رسانه و هنر را افزایش دهد.

پیوند دسترسی به کتاب :

[انشارات قرآن و اهل بیت نبوت ع - آثار مجمع مدارس دانشجویی قرآن و عترت ع دانشگاه تهران | سند تعلیم و تزکیه](http://quranahlebayt.com)

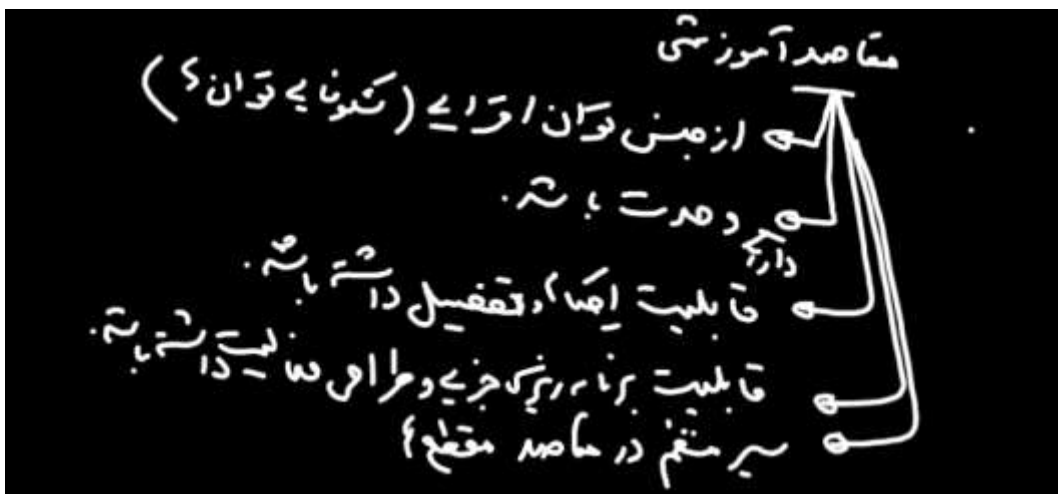
<http://quranahlebayt.com>

<http://ololelm.ir/?p=۳۰۱۴>

خصوصیات مقاصد آموزشی

مقاصد آموزشی تعیین کننده مسیر بعدی ما هستند.

۱. بهتر است این مقصد از جنس توان افزایی (شکوفایی توان‌ها) باشد.
  ۲. دارای وحدت باشد. اگر مقاصد متکثر باشد فرد را بهم می‌زند.
  ۳. مقصد قابلیت احکام و تفصیل داشته باشد.
- تقوا توانی است که در انسان وجود دارد و احکامش مراقبت در حضور پروردگار است و تفصیلش توجه به آیات است. مقصد آموزشی حتما باید احکام به تفصیل باشد و مقصدش را باید بگذارید روی احکام
۴. قابلیت برنامه‌ریزی جزئی و طراحی فعالیت داشته باشد. بر اساس هر مقصدی باید بتوان آن فعالیت و کاری ارائه کرد.
  ۵. سیر منظم در مقاصد مقاطع مختلف. مقاصد باید پیوسته باشند و خط ممتدی را تشکیل دهند.
- در این صورت همه چیز به طور طبیعی نظم پیدا می‌کند. به نظر می‌رسد همه بخش‌های نظام آموزشی متاثر از مقاصد است و اگر درست چیده و تبیین و اجرا نشود به آرمان‌ها نخواهید رسید. اگر مقاصد معلوم شود و تبیین گردند و اجرا شوند درصد موفقیت افزایش پیدا می‌کند.

مقصد اصلی همه مراحل تعلیم و تزکیه رشد است در مقابل غیّ و به معنای توان شکر و دریافت هدایت و نور است.

همه بایستی رزقشان نور خدا باشد و همه بایستی به سمت هدایت بروند و شاکر باشند و از کفر فاصله بگیرند و این را مقصد همه مقاصد باید قرار داد.

مقاصد مقطع‌ها (تفصیل رشد)

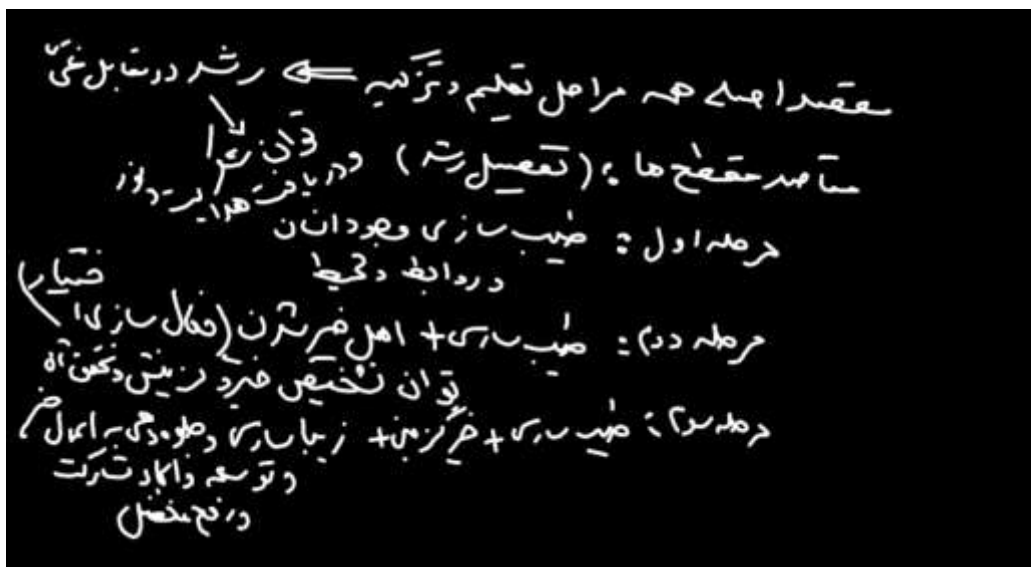
• **مرحله اول:** طیب‌سازی وجود انسان و روابط و محیط

مقاصد به گونه‌ای است که مراحل بر روی قبلی می‌نشینند و ترک نمی‌کنند یکدیگر

• **مرحله دوم:** طیب‌سازی را دارد و چیزی به آن اضافه می‌شود و آن اهل خیر شدن است. فعال‌سازی اختیار

در این مرحله بر روی توان تشخیص خیر و گزینش و تحقق آن کار می‌شود

• **مرحله سوم:** طیب‌سازی + خیر‌گزینی + زیبا‌سازی و جلوه‌دهی به اعمال خیر و توسعه و ایجاد مشارکت و رفع معضل با آن صورت می‌گیرد.

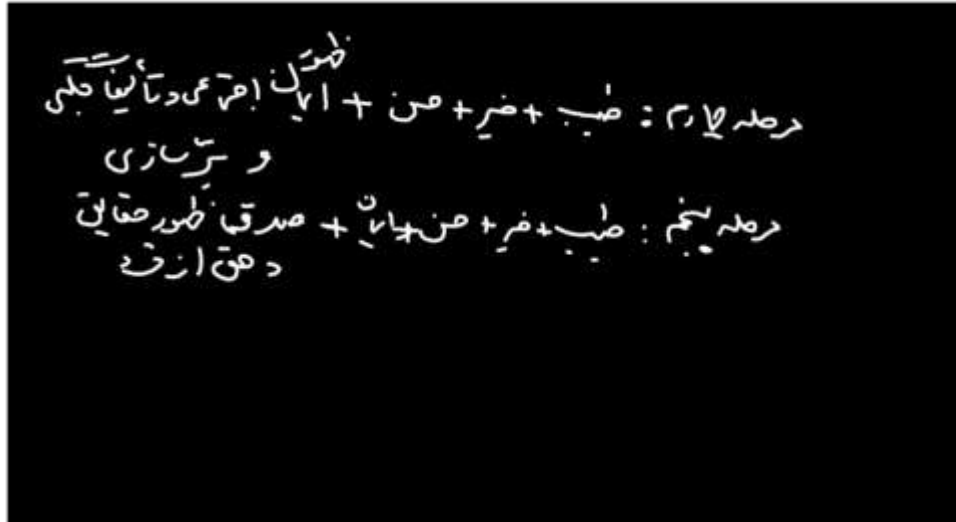

• **مرحله چهارم:** طیب + خیر + حسن + ظهور ایمان اجتماعی و تألیفات قلبی و بر‌سازی

• **مرحله پنجم:** طیب + خیر + حسن + ایمان + صدق

صدق خیلی مهم است ولی با آن کاری نداریم فعلا. صدق از مقوله‌های اساسی در زندگی انسان است که نوعا انسان‌ها با آن فاصله زیادی دارند. هر حرفی زده می‌شود وزن آن همانی است که می‌گویند.

صدق ظهور حقایق و حق از فرد است. این افراد کیمیا هستند و باید دعا کرد در جامعه چنین افرادی زیاد شوند. میزان ثقل هدایت در جامعه وابسته به این افراد است.

دبستان و دبیرستان

مقطع دبستان را به عنوان مرحله دو و مقطع دبیرستان را مرحله سه در نظر می‌گیریم.

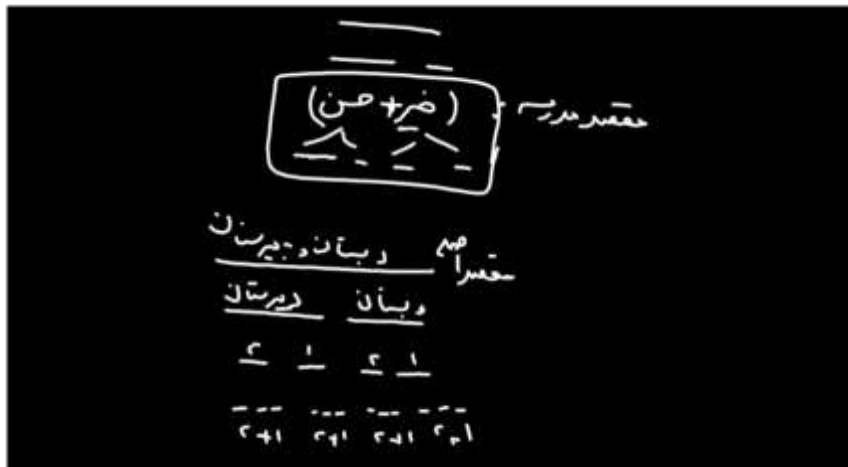
هر کدام از این مقاطع شش پایه دارند که هر کدام هم دو بخش می‌شوند.

مقطع دبستان		مقطع دبیرستان	

در مقاصد اصلی خود مقصد مدرسه را خیر و حسن قرار می‌دهیم

خیر و همه آنچه به آن تعلق دارد و حسن و آنچه به آن وابسته است.

ممزوجی بین خیر و حسن ایجاد می‌شود و هر کدام در دو بخش قرار می‌گیرد.

در این جلسه‌ها پا به پای مطالب پیش بیایید. عقب نیفتید یا جلو نروید.

بین خیر و حسن بایستی یک مفهوم احکامی بگیریم و بگوییم مقصد دبستان و دبیرستان چیست. مقصد این دو دوره شکوفایی تشخیص برای ظهور حسن فعلی و فاعلی است.

سیر از خیر تا محسن شدن غایت مدرسه رفتن انسان است.

شکوفایی توان‌ها (تفکر) تشخیص (عقلانیت) برای ظهور حسن فعلی و فاعلی (عبودیت)

گاهی زیاده‌گویی‌ها کارها را خراب می‌کند. می‌خواهم در هنگام خروج از دبیرستان فرد محسن شده باشد.

در سند آموزش و پرورش حیات طیبه آمده است. حیات طیبه مربوط به دوره پنجم رشد است. محسن شدن و حسن داشتن برای این دوره است. حتی نمی‌گوییم شکر، هر چیزی جایی دارد.

سوره مبارکه لقمان مقصد اصلی این بحث را تبیین می‌کند. یکی از شیرین‌ترین و جالب‌ترین سوره‌های قرآن است که مقصد اصلی تا انتهای دبیرستان را تبیین می‌کند.

در دبستان ما روی شکوفایی توان تشخیص کار می‌کنیم و در دبیرستان بر روی سوق دادن این توان برای تولید حسن کار می‌شود.

می‌خواهیم توان تشخیص را دو بخشی کرد و نیز تولید حسن را می‌خواهیم دو بخشی کنیم:

فعال‌سازی نیاز برای توان تشخیص. اول تا سوم باید زمینه‌سازی کرد برای توان تشخیص. آنچه مربوط به نیاز است در مقطع اول قرار می‌گیرد و آنچه مربوط به توان است را در دوره دوم قرار می‌دهیم. و دوره دبیرستان را به دوره نیاز و تولید حسن تقسیم می‌کنیم.

حالا نیاز را می‌خواهیم سه بخشی کنیم. برای فعال‌سازی نیاز برای توان تشخیص سه کار می‌توان کرد:

۱. مواجهاندن با مسائل مختلف

۲. تعریف تشخیص به تمایز (بین‌یابی و فاصله‌یابی)

۳. انتخاب

مری از پایه چهارم کم کم باید از متربی خود را جدا کند. دخالت‌های دیگران در این دوره خلاف ساختار انسان است.

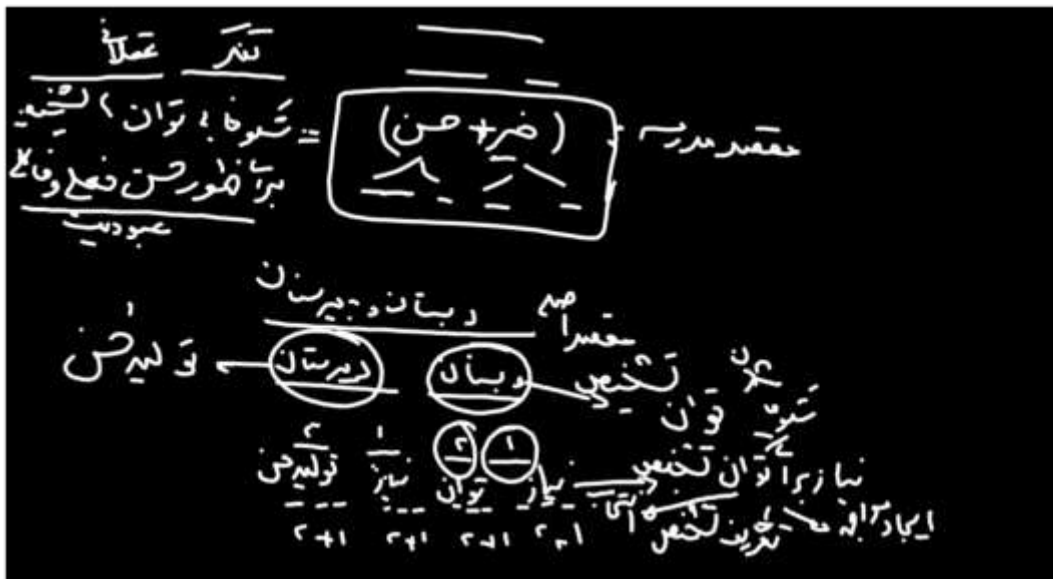
در این نظام همه چیز روی یک تقارن شکل می‌گیرد.

مقصد اصلی : دبستان و دبیرستان

شکوفایی توان‌ها (تفکر) تشخیص (عقلانیت) برای ظهور حسن فعلی و فاعلی (عبودیت)

دبیرستان : تولید حسن			دبستان : توان تشخیص								
دو: تولید حسن			یک: نیاز			دو: توان			یک: نیاز		
									انتخاب	تعریف	مواجهاندن
										تشخیص	با مسائل
											مختلف

✚ تمرین در جلسه :

اهداف آموزشی و تربیتی هر دوره را بنویسید

مثلا ایجاد مواجهه برای ایجاد نیاز برای توان تشخیص

دبیرستان : تولید حسن				دبستان : توان تشخیص			
دور دوم		دور اول		دور دوم		دور اول	
ایجاد		نیاز		ایجاد		نیاز	
تولید حسن				توان تشخیص			

بحثی که در حوزه تعلیم و تزکیه مطرح می شود، در واقع بحثی است که برای زندگی انسان اینگونه در نظر گرفته شده است. تمرکز روی توان ها و کارآمدی انسان برای دریافت حقایق کاری است که قرآن با انسان می کند و قرآن می خواهد انسان را به تراز انسانیت خودش برساند.

نظام آموزشی بایستی رسالتش را روی این داستان بگذارد. اگر کسی چنین کند ساختار چیده شده مبتنی بر نظام قرآن است و به طور طبیعی بلد طیبی ایجاد می شود که افراد خیلی خوب رشد می کنند. مفاهیم طیب و خیر و حسن هر چقدر برای مریبان و والدین و سیاست گذاران بیشتر واضح شود تکلیفشان در اینکه باید چه کاری را انجام دهند واضح تر می شود و قدرشان برای عمل به چنین نظامی بیشتر می شود.

سنت الهی چنین است که کسی نمی تواند اهل عمل نباشد و بخواهد این نظام قرآنی را جاری کند.

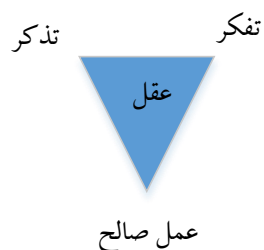
ساختاری که شما می خواهید آنرا اقامه کنید بایستی خودتان حتما به آن پایبند باشید.

تبیین مقصد اصلی :

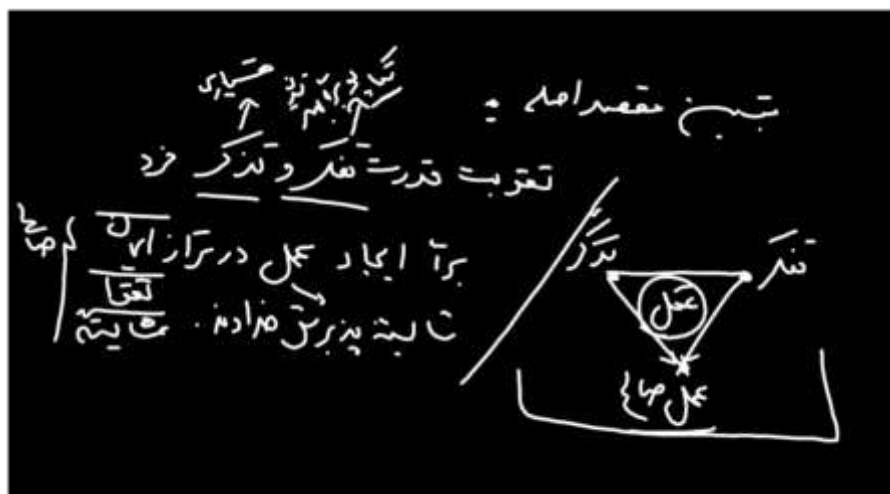
تقویت قدرت تفکر و تذکر فرد برای ایجاد عمل در تراز ایمان، تقوا و شایستگی که به آن عمل صالح گویند. عمل صالح که شایسته پذیرش خداوند.

تذکر با هشیاری مرتبط است و تفکر با تکاپو برای بهتر شدن.

از یک سه ضلعی صحبت می‌کنیم که از تفکر شروع می‌شود و به تذکر سوق می‌یابد و عمل صالح را پدیدار می‌کند. این عمل با محوریت عقل شکل می‌گیرد و عقل در آن به صورت نوبرانه وسط می‌آید چون قبلش نبوده است و این عمل صالح خیلی زیباست.

محسن کسی است که این چرخه را از همان اول عمل می‌کند. واقعیت احسان عمل پذیرفته شده است به دلیل اینکه در نوبرانه ظهور عقل اتفاق می‌افتد.

تذکر حس معنوی انسان نسبت به چیزی است که آمیخته با محبت و ود و کشش و جذابیت است. ایجاد هشیاری نسبت به چیزی می‌کند.

دوره دبیرستان دوره تذکر است و اگر کسی از آن غافل شود به مقصد دوره نمی‌رسد.

فرد بایستگی قدرت تولید عمل مورد پذیرش خدا را داشته باشد. مدرسه باید کاری کند که فرد به عمل صالح برسد. مصداق‌های عمل صالح برای هر کسی ممکن است متفاوت باشد.

عمل صالح بایستی درون‌محور باشد و خود فرد تشخیص دهد و حتما هم بایستی بر مبنای توحید ربوبی باشد.

مقصد اصلی را وقتی تغییر می‌دهید تمام پایه‌ها مقاصدشان تغییر می‌کنند. وقتی مقصد اصلی تغییر کند همه مقاصد پایین دست تغییر می‌کند. این تنوع به فرد خیلی قدرت می‌دهد.

چگونگی تولید راه برای حرکت از طریق تفصیل مقاصد کلی و تفصیل مقاصد به وجود می‌آید. هر چقدر مقاصد تفصیلی شوند راه به وجود می‌آید. راه حیثیت مستقلی غیر از مقصد ندارد. برای هر انسانی هر کاری که می‌کند خودش مقصدی دارد. راه در اثر خرد کردن مقصد بوجود می‌آید و چیزی جز مقصد نیست.

تفصیل مقصد اصلی خودش از مطالعه قرآن و سوره‌های مختلف شکل می‌گیرد. تنوع مختصاتی که خداوند برای نوع انسان قرار داده است از طریق سوره‌ها ایجاد می‌شود. اینها اصول فقه نظام است. مقصد ممکن است از سوره باشد یا تفصیل مفاهیم خود آن مقصد باشد.

مقصد اصلی: تقویت تفکر و تذکر برای تولید عمل صالح

دبستان: شکوفایی تفکر با سوق‌دهی به سمت تذکر برای ایجاد عمل صالح

دبیرستان: تقویت هشیاری از روی تفکر برای ایجاد عمل صالح

در دبستان: دور اول آمادگی و نشان دادن است و دور دوم به نمایش گزاردن‌ها.

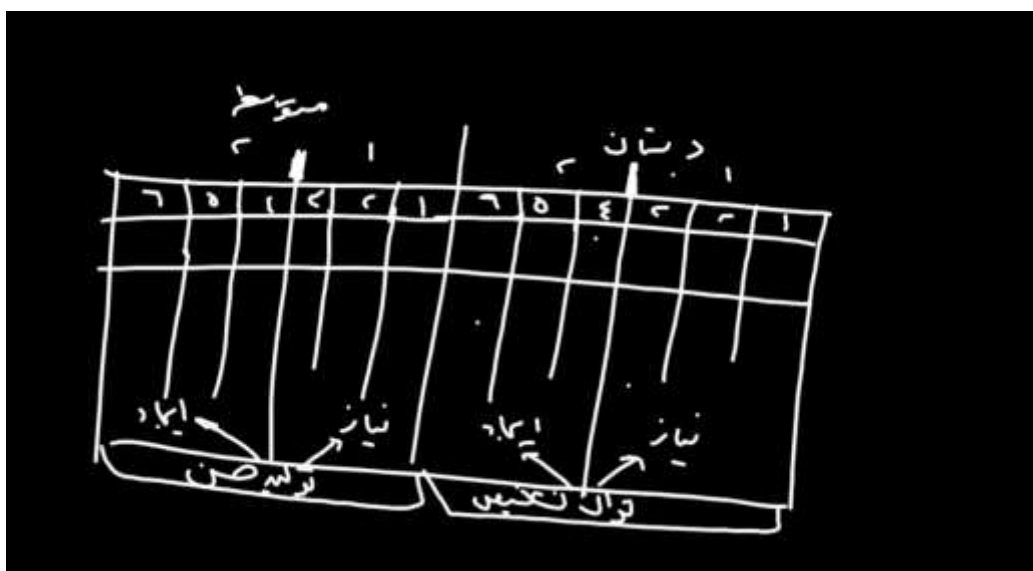
در پایه اول عمل همراه با ذکر. در این پایه بچه انتظار دارد معلم را مادر ببیند و در مدرسه پسرانه هم همین است لذا مدارس پایه اول باید معلم‌ها نقش مادری داشته باشند. کشش و جذب در این دوره به ذکر است. یعنی عمل معلم برای دانش آموز ذکر است.

و در پایه دوم عمل همراه با فکر: حس پایه اول در دانش‌آموز هست ولی باید معلم سعی کند برای آنچه برای کودک دوست داشتنی است را با دلیل اقامه کند.

و در پایه سوم عمل بر همراه با فکر و ذکر: بایستی گاهی استدلال بیاورد و گاهی نیاورد.

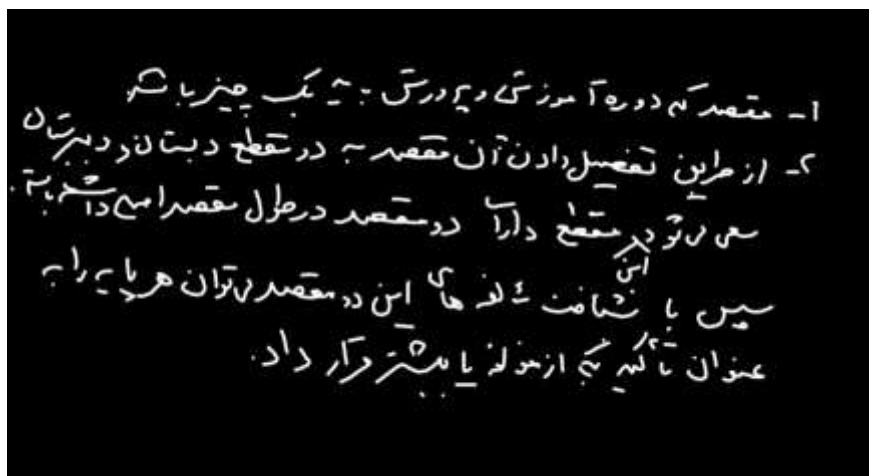
گرایش جنبه ذکری دارد و انگیزش جنبه انگیزشی دارد.

مقصد اصلی: تقویت تفکر و تذکر برای تولید عمل صالح									
دبیرستان: ذکر (فکر)					دبستان: فکر (ذکر)				
↓ عمل					↓ عمل				
دور دوم: تقویت انگیزش‌ها			دور اول: تقویت گرایش‌ها		دور دوم: به نمایش گزاردن			دور اول: آمادگی و نشان دادن	
								عمل/فکر فکر و ذکر	عمل/ذکر
ایجاد			نیاز		ایجاد			نیاز	
تولید حسن					توان تشخیص				

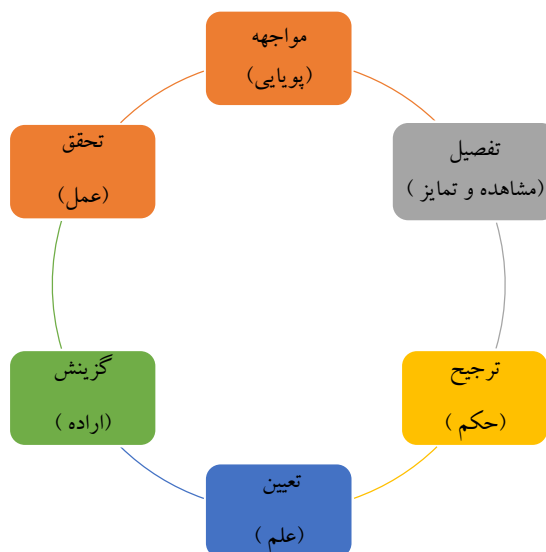

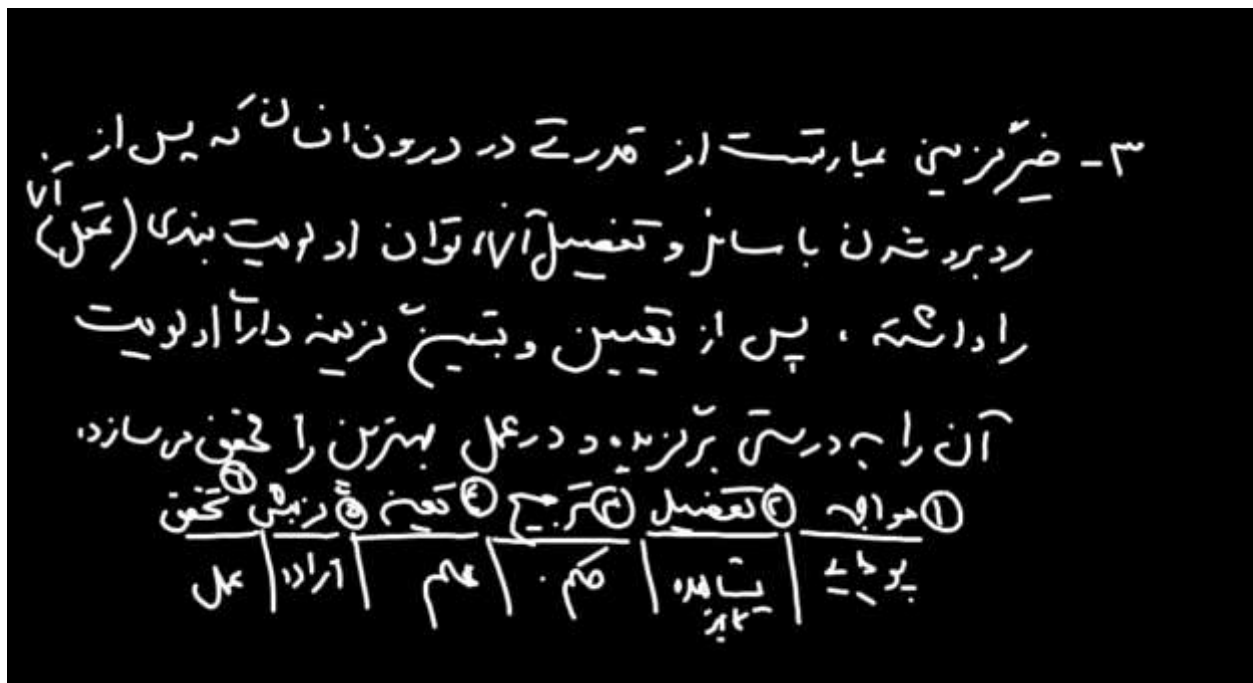
جمع‌بندی مطالب

۱. مقصد کلی دوره آموزش و پرورش باید یک چیز باشد.
۲. از طریق تفصیل دادن آن مقصد به دو مقطع دبستان و دبیرستان سعی می‌شود این دو مقطع دارای دو مقصد در طول مقصد اصلی داشته باشد. سپس با شناخت مؤلفه‌های این دو مقصد می‌توان هر پایه را به عنوان تأکید یکی از این مؤلفه‌ها قرار داد. در هر پایه بایستی خیرگزینی اتفاق بیفتد و در دبیرستان هم بایستی حسن‌گزینی اتفاق بیفتد با تأکید بر مؤلفه‌ها

۳. خیرگزینی را باید به گونه‌ای تعریف کرد که دارای مولفه شود: خیرگزینی قدرتی در درون انسان است که پس از روبرو شدن با مسائل و تفصیل آنها، توان اولویت‌بندی (عقل) را داشته پس از تعیین و تبیین گزینه دارای اولویت آنرا به درستی برگزیده و در عمل بهترین را محقق می‌سازد. بنابراین مواجهه، تفصیل، ترجیح، تعیین، گزینش و تحقق مولفه‌های تعریف خیرگزینی می‌شود.

تمرین جلسه آینده :

کتاب فهم قرآن را بخوانید و جدول ماهانه مقاصد نظام آموزشی رشد مدار (نمونه اول) را بدست آورید.

یک جدول ۱۲ ستونی و ۹ ردیفی دارید.

لینک دریافت کتاب فهم قرآن

<https://b2n.ir/q39507>

نکاتی در مورد مدارس رشد مدار

یک. ما در صدد وساطت در این امر هستیم و نه مداخله کردن

در وساطت می دانیم که او خیلی چیزها را می داند و می خواهیم به او کمک کنیم

در هر حالتی بایستی گوهر وجود عقل را در دانش آموز فعال کنیم در غیر این صورت نمی توانیم وساطت داشتیم

دو. برای این مهم فعال سازی تفکر و عقل حیاتی است

سه. در اثر فعال سازی عقل، صفات کمالی در فرزندان شکوفا می شود

قدرت داشتن، دانایی و توانایی و داشتن قدرت عمل

در روایات سجیه داری و صفت سازی مطرح می شود و این از مقاصد اصلی مدارس است

طبق آیات اولیه سوره مبارکه هود خاصیت کتاب و آموزش انبیاء با ملزم کردن به سه کار مطرح می شود.

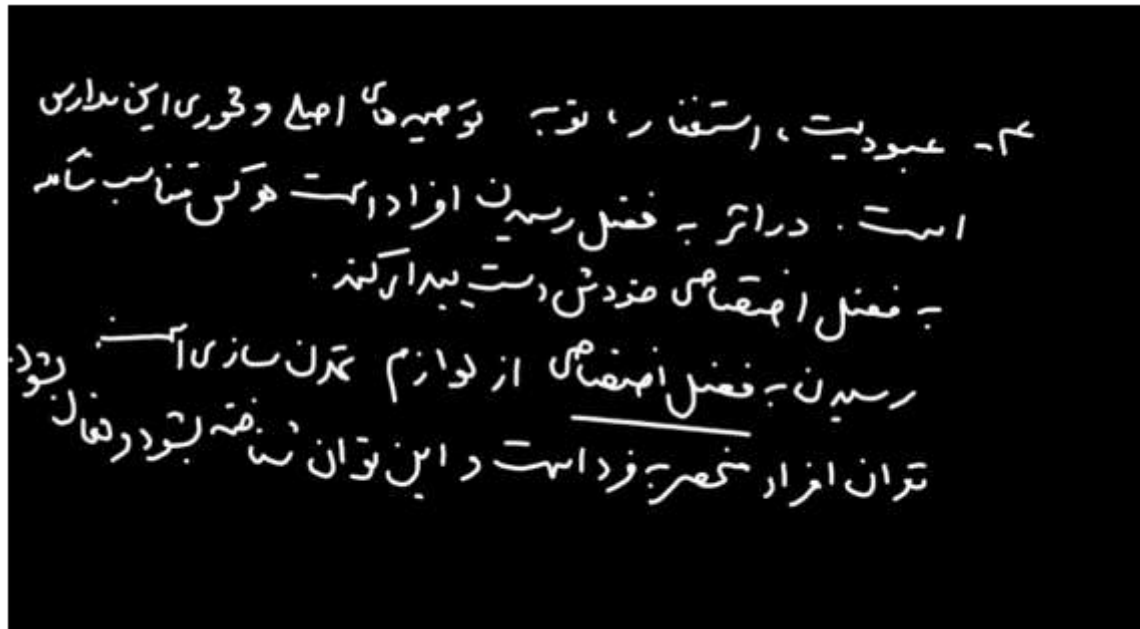
چهار. بر اساس سوره مبارکه هود عبودیت، استغفار و توبه توصیه های اصلی و محوری این مدارس است که در همین آیات

ثمره این سه را به فضل اختصاصی خود دست یافتن مطرح می کند

رسیدن به فضل اختصاصی از موضوعات سوره هود است در این سوره سیر تمدن سازی را مطرح می کند و رسیدن به فضل

اختصاصی از لوازم تمدن سازی است

فضل اختصاصی یعنی توان‌های افراد منفرد است و ویژه خود اوست و این توان بایستی شناخته و فعال شود از مشکلات جوامع بشری فعال نشدن توان‌های اختصاصی افراد است و فقط توان‌های عمومی شکوفا می‌شود نوعاً افراد توان‌های اختصاصی خودشان را نمی‌شناسند در نظام‌های بشری برخی هستند که فقط توان اختصاصی دارند و برای بقیه برنامه‌ای تدارک دیده نشده است این منحصر بفرد شدن در هر سطحی که باشد باید شناخته شود اگر حتی کسی در زندگی دچار کمبود باشند همان‌ها منجر به شکوفایی توان‌ها می‌شود

عبودیت، استغفار، توبه

عبودیت :

گوهری است که انسان اعمال خودش را تحت سیطره رب خودش انجام می‌دهد. بنابراین عبودیت مربوط به سیطره رب بر اعمال می‌شود

برای هر کاری رضایت خدا را می‌خواهد و چهارچوب‌های زندگی‌اش الهی است

در عبودیت انسان چهارچوب دارد و بی‌بند و بار نیست و این چهارچوب داری را ذی‌حجر گویند

و این اولین القایی است که باید در نظام‌های آموزشی داشته باشیم

یعنی فرد باید بداند او چهارچوب‌هایش را از خدا می‌گیرد و لاغیر

استغفار :

جایزه‌خواهی و کمال‌خواهی است

اینکه انسان در ازای هر کاری منفعتی را از خدا بخواهد اجر و پاداش بخواهد

استغفار از جنس جایزه‌خواهی است. گاهی به معنای طلب عفو برای گناهان می‌گیرند. منظور این است که حتی اگر انسان

گناهی دارد از آن برگردد و برای آن جایزه بگیرد چه برسد برای کارهای خوب

غفر : عطای بعد از رحمت خاص است

دریافت عطای بعد از رحمت رحمیه است

کسی که وارد زندگی می‌شود یا باید بهشت را بگیرد یا خود خدا را بگیرد.

استغفار نتیجه‌داری و منفعت‌داری است. در ازای کاری صورت می‌گیرد که آن منفعت خیلی بالاتر است.

توبه :

استقرار توجه و استمرار مسیر درست. توبه مثل این است که نظامی کسی را به توان‌مندی می‌رساند. توبه یعنی در مدار بودن.

در مدار رشد بودن و از مدار رشد بیرون نرفتن.

دوازده پایه در مدرسه وجود دارد که برای آن بایستی چهارچوب‌بندی به علاوه منفعت‌بخشی و جایزه‌خواهی به همراه ماندگاری

را بخواهیم

جلسه گذشته روی چهارچوب‌بندی کار شد. چهارچوب با مقصد‌گذاری مشخص می‌شود

منفعت با رسیدن به مقصد مشخص می‌شود

ماندگاری با قرار گرفتن در مدار مقاصد بعدی و خارج نشدن از آن می‌توان تعریف کرد

مقاصد تعیین می‌کنند که چهارچوب‌ها چه باشند. اگر کسی عبودیت خدا را نمی‌کند یعنی مقاصدش ایراد دارد. غایت خلقت

جن و انس عبودیت است. امر و نهی‌های الهی تبدیل مقاصد کلان به مقاصد خرد است.

مقصد نماز ذکر است و اگر کسی نماز نمی‌خواند یعنی نمی‌خواهد به ذکر خدا برسد. امر و نهی‌ها به دلیل فراموشی مقاصد مختل می‌شود. امر و نهی‌های الهی خودش یک مدل مقصدگذاری است. اگر امر و نهی‌ای در قرآن باشد که مقصد نباشد امر و نهی آن توصلی است که در جای خود می‌توان در موردش بحث کرد.

منفعت اصلی هر چیزی رسیدن به خودش است. هر چیزی منفعتی غیرخودش داشت آن کار مطلوب خدا نیست.

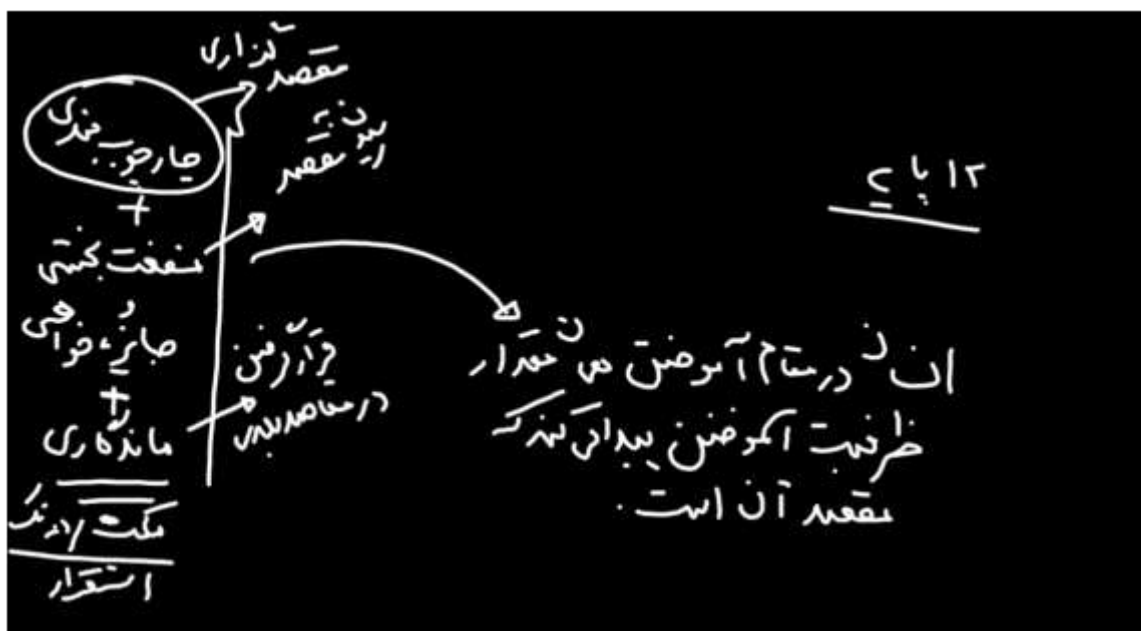
منفعت دست عطا کننده داشتن، دست عطا کننده داشتن است. پاداش مهربانی مهربانی است. خیلی مهم است که بدانید انسان در مسیر آموزش همانطوری یاد می‌گیرد که مقصد برای آن تعریف می‌شود و حد و عمق هر آموزشی به میزان مقصدی است که فرد دارد

هر انسانی در مقام آموختن همان مقدار ظرفیت آموختن پیدا می‌کند که مقصد آن آموختن است.

اگر بنا داشته باشم درس بخوانم که بیست شوم، درس می‌خوانم و بیست می‌شوم ولی منفعت دیگری ندارد.

جایزه آدم‌ها می‌شود رسیدن به مقاصدشان. اگر مقاصد درست نباشد نوع آموزش مشکل پیدا می‌کند و اگر نتوانید مقصد را نشان دهید به مرحله دوم که جایزه‌دهی است نمی‌رسید.

معیار آموختن‌ها رسیدن به مقاصد است و باید فرایندهایی ایجاد کرد که در آن استقرار پیدا می‌کند. فرد باید مکث داشته باشد و در آن کار استقرار پیدا کند. وقتی مقصدی تعیین می‌شود باید فرد آنقدر با مقصد مانوس شود که مقصد جزئی از وجودش شود.

در حوزه تدبیر در قرآن به دوستان گفته می‌شود که وقتی می‌خواهید روی سوره‌ای کار کنید مرتب حداقل یک هفته روی سوره کار کنید و سریع رد نشوید.

چهارچوب و منفعت و ماندگاری را سه چیز مجزا در نظر نگیرید. اینها یک چیز است مثل این است که بگوییم برای خودت مقصد تعیین کن و به آن برس و روی آن بمان. از تثبیت غاقل نشو و بعد به سراغ کار بعدی برو.

تا کسی تثبیت نشود یعنی در آن کار قرار نگرفته است.

خیلی وقت‌ها کارهای خوب را در زندگی خودمان انجام می‌دهیم ولی تثبیت نمی‌کنیم و این عیبی است که نمی‌گذارد که ما مسیر درست را خوب پیش برویم. در مدار قرار گرفتن خودش قاعده است و بعد از در مدار قرار گرفتن محصول‌ها و منفعت‌ها بدست می‌آید.

سوره‌های مبارکه لقمان و جمعه

سوره‌های لقمان و جمعه را به عنوان سوره‌هایی انتخاب می‌کنیم که این مدت بیشتر بر روی آنها تمرکز داشته باشیم.

در سوره جمعه ذکر کثیر و رسیدن به فضل را مطرح می‌کند. نماز جمعه را مطرح می‌کند و هر جمعه فرایند عینی را مطرح می‌کند که فرد از مدار خارج نشود. در ساختار الهی، نماز جمعه‌ای قرار داده شده است که فرد در این نظام قرار گیرد و فراموش نکند و از مدار خارج نشود. این نظام مربوط به بعثت انسان است و بر مدار یک انسان کامل اتفاق می‌افتد.

اگر این مدل‌ها را در ذهن داشته باشیم از متن قرآن جدا نمی‌شویم و به سمت غیر نمی‌رویم. فرد همیشه باید متعهد به متن بماند و از سوره‌ها خارج نشود.

در کارهای عملیاتی دو سوره انتخاب می‌کنیم. زیرساخت را از سوره مکی و عملیات را از سوره مدنی می‌گیریم.

سوره لقمان از محسن شدن و احسان می‌گویند. برای محسن شدن بایستی ترک لهو و لعب کرد. باید به سمت حکمت رفت تا از لهو و لعب جدا شد و برای تفصیل این موضوع شکر مطرح می‌شود.

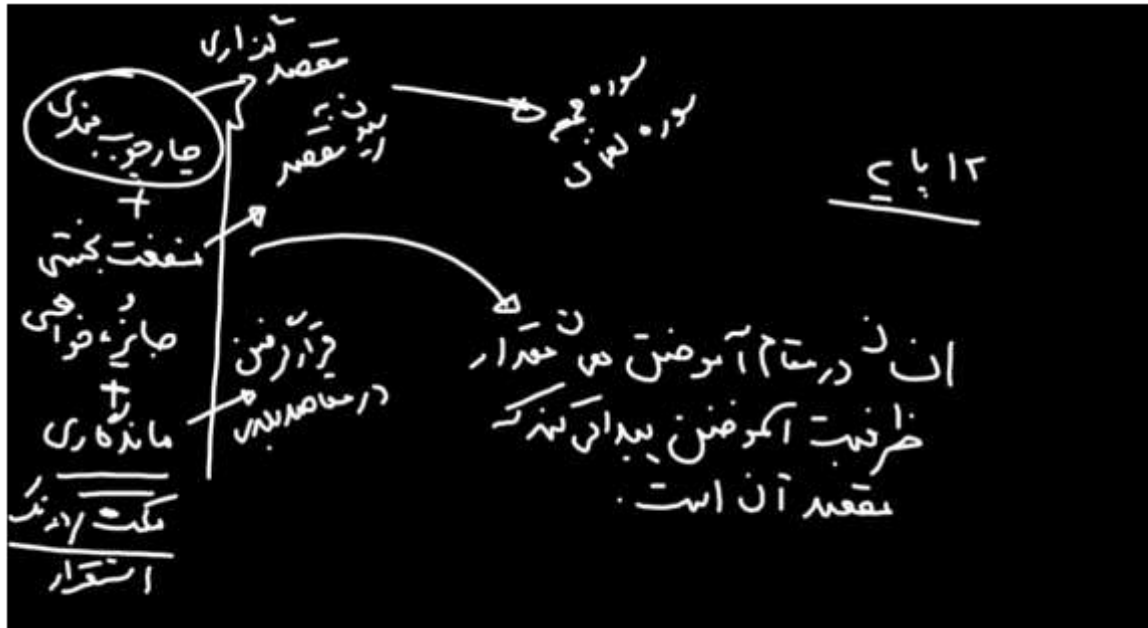
نظامی از احسان را در سوره به فرد می‌دهد و از مشی و اعتنا به ولایت می‌گوید و.... یک چهارچوب بندی بسیار جزیی می‌دهد که قابل رویت است.

در سوره لقمان خدا می‌داند که چقدر آیاتی به کار رفته است که محور فعال کننده تفکر و تعقل است و انسان از لهو و لعب خارج می‌کند و او را شکور می‌کند.

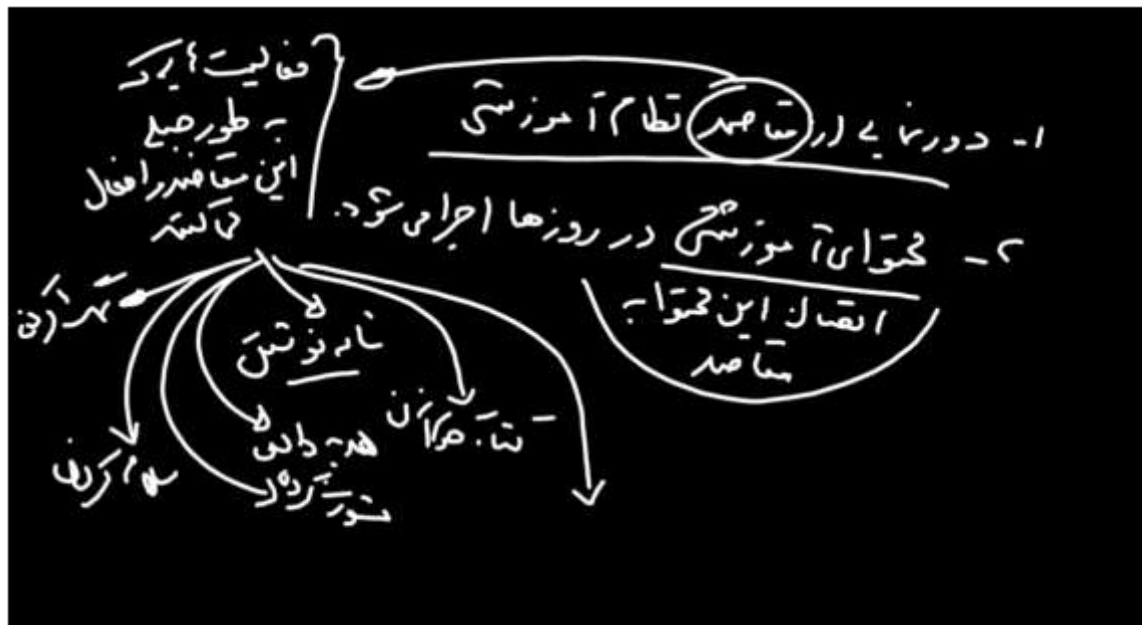
سوره جمعه و سوره لقمان را به عنوان سوره‌های محوری این کار قرار می‌دهیم.

وقتی در مورد مدارس رشد مدار هستیم بهتر است این جمع با این دو سوره مطرح شود و با از کمک‌های غیبی این دو سوره استفاده کنند. سوره‌ها برای شما میقات درست می‌کنند. انگار این دو سوره خانه ما می‌شوند برای انجام این کار. انسان باید فضای مکی و مدنی را بتواند حس کند تا امکان گسترش آن در جاهای مختلف فراهم شود. سوره لقمان سرفصل‌بندی آموزشی می‌دهد.

خاصیت ذکر ملول آور نیست و اگر از تکرار چیزی انسان ملول شود مشخص است که ذکر نبوده است.

۱. دورنمایی از مقاصد نظام آموزشی
  ۲. محتوای آموزشی در روزها در کلاس‌ها اجرا می‌شود. فقط بایستی اتصال این محتوا به مقاصد را مشخص کرد. مثلاً فهرست دروسی که باید آموزش داده شود را مشخص کنید. اگر در پایه اول مقصد فارسی فهم حروف است و شما می‌خواهید مسرورانه با او کار کنید. حتی درس فارسی را با این مقصد یاد می‌دهید که او با یاد بگیرد که بتواند چیزی را بنویسد که مسرورانه باشد.
- اصل بر این است فرد اظهار سرور و خرسندی خود را به دیگری انتقال دهد.
- کار دیگری که باید انجام شود در مقاصد نیاز به کارهای خلاقانه دارید. نیاز به فهرستی دارید از فعالیت‌هایی که به طور جلیبی این مقاصد را فعال می‌کنند. مثلاً نامه نوشتن، هدیه دادن، مشورت کردن، کتاب خواندن و ... یک فعالیت است. اینها محتوای آموزشی نیست بلکه قالب‌های مقاصد هستند. هدیه دادن مقصدش ابراز اجتماعی است. قالبی است که چسبیده به مقصد. یا قالب سلام کردن یا کمک به دیگران و ... و فهرست کردن این قالب‌ها برای پایه‌های مختلف که خیلی از مدارس که می‌خواهند به روز باشند روی این بخش کار کرده‌اند. قالب‌ها را نباید در همه پایه‌ها خرج کرد. الان روی احسان به والدین یا وضو گرفتن و منظم بودن در همه پایه‌ها تأکید شده است که فرد نمی‌تواند دیگر آن را تحمل کند.
- واسطه بین محتوای آموزشی و مقاصد همین قالب‌ها هستند که باید به درستی استفاده شود. نوعاً افراط و تفریط در این بخش زیاد است.

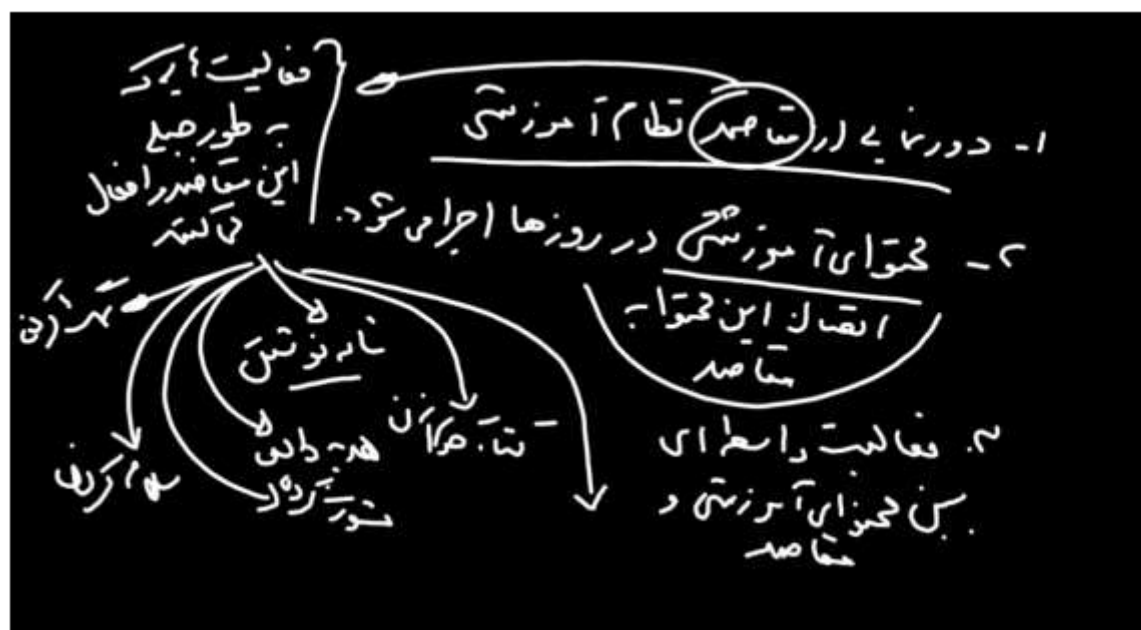

نیاز به اتصال محتوای آموزشی و مقاصد وجود دارد که این کار با قالب‌ها شکل می‌گیرد.

یکی از دلایل مشکل در استفاده از قالب‌ها نداشتن فهرست کامل از آنهاست و بعد توزیع آنها در پایه‌های مختلف.

گفتن پیش از موعد چیزی به دانش آموز به معنای از بین بردن آن مطلب برای دانش آموز است. مثل غذایی است که نپخته است و سر دل مانده است.

۳. فعالیت‌های واسطه‌ای بین محتوای آموزشی و مقاصد

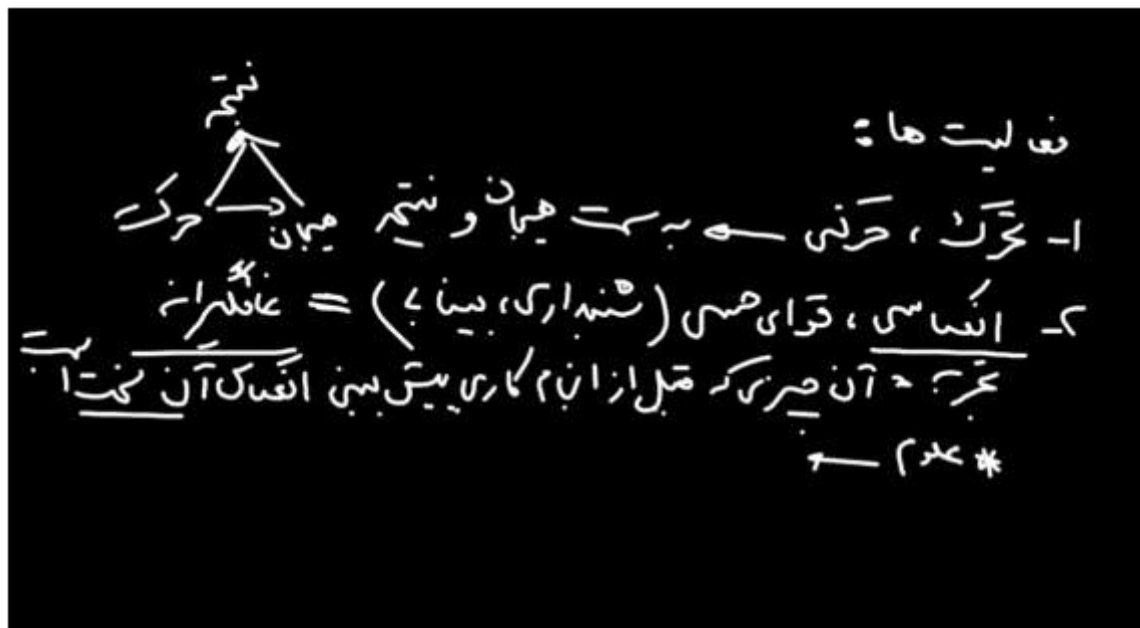
انواع فعالیت‌ها

یک مقصد و یک محتوای آموزشی داریم و یک فعالیت آموزشی واسطه‌ای داریم که اگر نتوانند مقاصد و محتوا را به هم وصل کنند در نتیجه به انحراف می‌روند.

۱. تحرک، حرکتی به سمت هیجان و رسیدن به نتیجه می‌رود. مثلاً خیلی از بازی‌ها این چنین هستند.

۲. برخی از فعالیت‌ها انعکاسی هستند و قوای حسی (شنیداری، بینایی) را درگیر می‌کنند و غافلگیرانه است. مواجه شدن با چیزی که قبل از انجام کاری پیش‌بینی انعکاس آن سخت است مثل کارهایی که در علوم انجام می‌شود. کاشتن دانه لوبیا.

۳. فعالیت‌های مثلی، در این فعالیت‌ها از یک امر محسوس و ملموس برای فهم امر نامحسوس استفاده می‌کنید. مثلاً دانش‌آموز را می‌برید یک کارخانه تولیدی تا به او نشان دهید که ما می‌توانیم. انواعی از بازدیدها در این نوع از فعالیت‌ها قرار می‌گیرد.

۴. قالب‌هایی که امر غیبی را ظاهر می‌کنند مثل فیلم‌ها

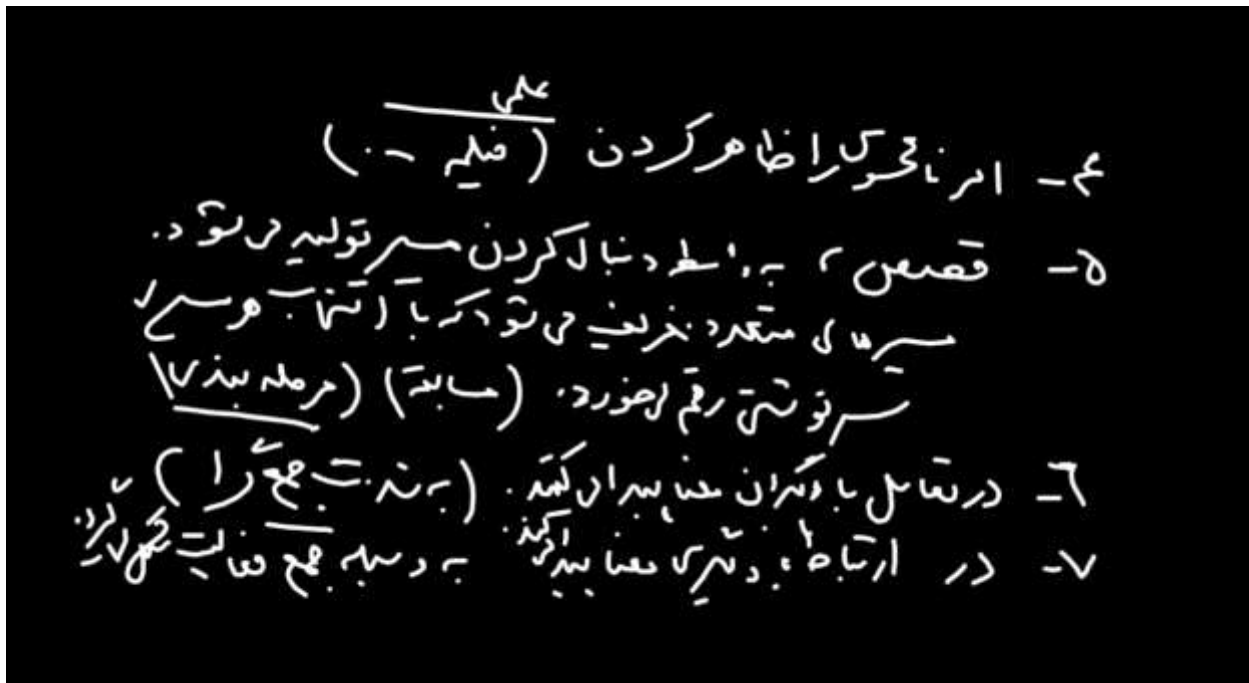
۵. بعضی از فعالیت‌ها جنبه قصصی دارند یعنی به واسطه دنبال کردن مسیر تولید می‌شود. در قصص مسیرهای متعددی تعریف می‌شود که با انتخاب هر مسیر سرنوشتی رقم می‌خورد. مسابقه‌ها اینطور هستند. قصص یعنی دنبال کردن که مرحله‌بندی دارد.

۶. برخی از فعالیت‌ها در تعامل با دیگران معنا پیدا می‌کنند و اگر دیگران نباشند فعالیت شکل نمی‌گیرد و به شدت جمع‌گراست. بوسیله جمع فعالیت شکل می‌گیرد.

۷. در ارتباط با دیگران معنا پیدا می‌کند.

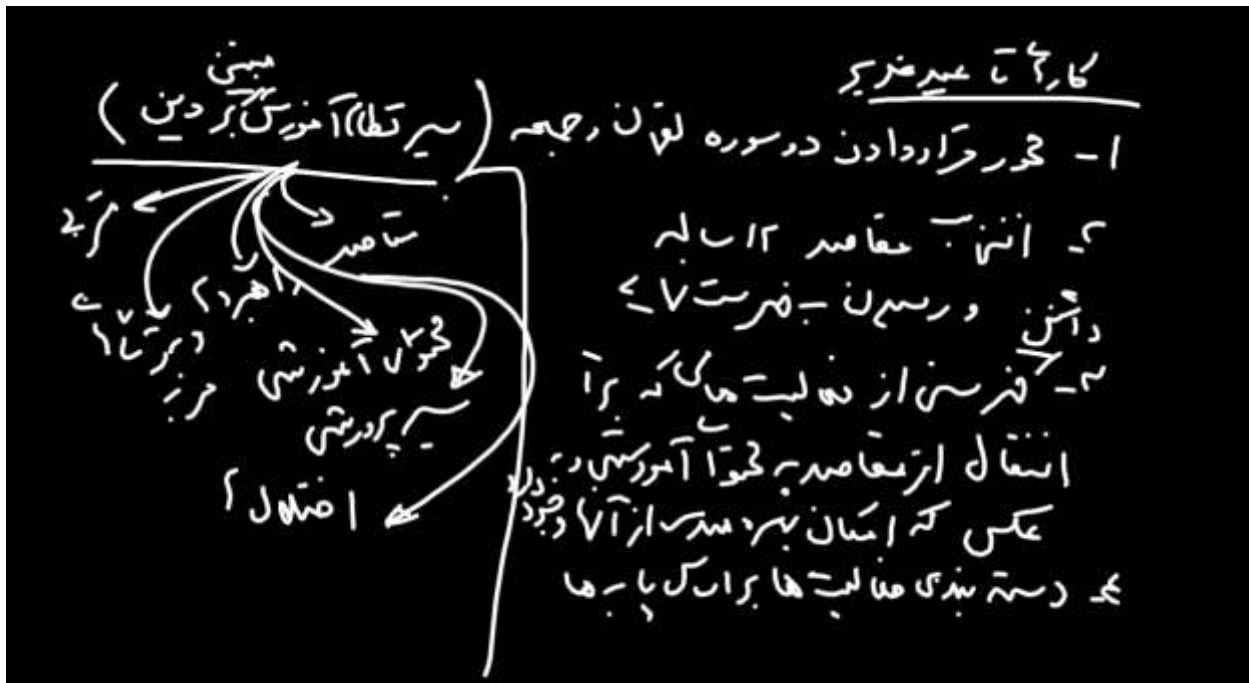
کارگروهی دو حالت دارد. اگر کار توسط همه انجام می‌شود مدل شش و اگر با مشارکت انجام شود مورد هفتم.

کارهای تاعید غدیر

۱. محور قرار دادن دو سوره لقمان و جمعه (سیر نظام آموزشی مبتنی بر دین)
- این سیر نظام آموزشی ممکن است مربوط به متربی، مقاصد، محتوای آموزشی، راهبردها، ویژگی‌های متربی و....
۲. انتخاب مقاصد ۱۲ گانه و رسیدن به فهرست نهایی
۳. فهرستی از فعالیت‌هایی که برای انتقال از مقاصد به محتوای آموزشی و به عکس امکان بهره‌مندی از آن وجود دارد
۴. دسته‌بندی فعالیت‌ها بر اساس پایه‌ها

۵. استخراج عناوین محتوای آموزشی به تفصیل

صف چیدن برای رسیدن است. چیدمان این موارد به شما نظام آموزشی می دهد. سوره چیدمان آن سوره صفات است.

خداوند کارهای مبتنی بر علم را دوست دارد. ما بایستی کاری کنیم که در عالم نظام جدیدی از آموزش و پرورش تاسیس کنیم. یک نظام و آموزش تمدنی. اتقان داشتن این موضوع خیلی مهم است و باید جوری باشد که شما برای همه مسائل و فعالیت هایش فکر کرده باشید. فکری علمی داشتن برای این کار خیلی مهم است. هیچ امری در عالم مهمتر از آموزش و پرورش نیست و بنای همه زندگی بشر همین آموزش و پرورش است و اگر پایه قوی داشته باشد زندگی نوع انسان تغییر می کند. نگاه شما باید آموزش پرورش کل عالم باشد. جرات تحول در آموزش و پرورش کل دنیا بایستی در ما احیا شود.

بعد از این کار مولفه های مهمی مثل اقتضانات سنی یا شاکله را وارد می کنیم. گام به گام پیش می رویم

می خواهیم الگوی مدارس رشد مدار را ارائه دهیم.

پرسش و پاسخ

تفصیل به معنای ایجاد فصل بین چند موضوع یا چیزی که کاملاً با هم متشابه‌اند. ایجاد فصل کردن یعنی ایجاد تمایز کردن. برای ایجاد تمایز نیاز به یک عامل تمایز است. اگر عامل تمایز نباشد امکان تفصیل نیست.